

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی پرستاری از کودک در خانواده و جامعه/ پرستاری بیماری‌های کودکان

شماره درس: ۵۱۵۲۳۲۴

دروس پیش نیاز: پرستاری بیماری‌های کودکان

نوع و تعداد واحد: کارآموزی ۱ واحد

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری کارشناسی ترم ۶

محل کارآموزی: بخش‌های کودکان بیمارستان امام حسین (ع)

زمان کارآموزی: روزهای شنبه الی دوشنبه

زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ۱۶-۱۴

مسئول درس: دکتر اعظم اسحقیان

شماره تماس: ۰۹۱۳۳۷۰۱۵۲۹-۰۳۱۳۷۹۲۷۵۷۳

Email: Azam.eshaghian@yahoo.com / eshaghian.azam@gmail.com

اساتید درس: اساتید گروه پرستاری کودکان و نوزادان

شرح درس:

طی این دوره کارآموزی، فراگیران، فرآیندهای رشد و تکامل، انجام مداخلات لازم جهت ارتقاء سلامت و تامین نیازهای کودک و خانواده در چهارچوب مراقبت خانواده محور و فرآیند پرستاری را فرامی‌گیرند. همچنین فرصت فراگیری ارزیابی علائم بالینی، روش‌های تشخیصی و درمانی و مراقبت‌های پرستاری بیماری‌های کودکان، در موقعیت‌های مختلف برای دانشجویان فراهم می‌گردد. تا دانشجو بتواند با استفاده از مهارت‌های تفکر خلاق و حل مساله وضعیت کودکان را بررسی و با تعیین نیازهای آنها بر حسب اولویت به برطرف نمودن آنها کمک نموده و از کودک و خانواده مراقبت کند.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با فرآیند رشد و تکامل و نیازهای کودک و خانواده و همچنین بیماری‌های شایع در دوران کودکی به منظور انجام مداخلات لازم جهت ارتقاء سلامت کودک و خانواده در چهارچوب مراقبت خانواده محور و فرآیند پرستاری منطبق بر جنبه‌های قانونی و اخلاقی مراقبت از کودک

اهداف رفتاری:

- ۱- مراحل طبیعی رشد و تکامل کودک را توضیح دهد.
- ۲- عوامل مؤثر بر انحراف از روند طبیعی کودک را تشخیص دهد.
- ۳- نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی کودک و خانواده را در چهارچوب مراقبت خانواده محور تبیین نماید.
- ۴- بیماری‌های شایع دوران کودکی (مانند عفونت‌های تنفسی، اسهال و استفراغ، آسم و...) را بشناسد.
- ۵- در مورد کودکان مبتلا به بیماری‌های عفونی احتیاطات استاندارد را بداند و به کار گیرد.
- ۶- نیازهای تغذیه‌ای کودک را شناسایی کرده و اقدامات مورد نیاز با آن را انجام دهد.
- ۷- اصول تحویل و تحول بیمار را در بخش توضیح دهد.
- ۸- اصول قانونی و اخلاقی مراقبت از کودک (مانند رضایت والدین، رازداری) را شرح دهد.
- ۹- در محیط بالین تعهد به محرمانگی اطلاعات کودک و خانواده و استانداردهای حرفه‌ای را رعایت کند.
- ۱۰- راه‌های پیشگیری از خطای دارویی در کودکان (محاسبه صحیح دوز بر اساس وزن) را توضیح دهد.
- ۱۱- داروهای بخشهای اطفال را بشناسد و دستورات دارویی را با دقت و به طور صحیح برطبق سیستم انجام دهد و ثبت کند.
- ۱۲- موارد مربوط به ایمنی بیمار (سقوط از تخت، پیشگیری از زخم فشاری و...) را بداند.
- ۱۳- در تعامل با کودک و خانواده همدلی، شفقت و احترام به ارزش‌های فرهنگی را نشان دهد.
- ۱۴- روش‌های دارویی و غیر دارویی در کاهش درد کودکان را شرح دهد.
- ۱۵- در شرایط بالینی (مانند کار تیمی در بخش کودکان)، هماهنگی گروهی و مدیریت منابع را نشان دهد.
- ۱۶- در مراقبت از تجهیزات مرتبط (نیولایزر، پالس اکسیمتر و...) به طور صحیح استفاده نماید.
- ۱۷- به کودک و والدین در مورد اصول خود مراقبتی و مراقبت در منزل آموزش دهد.
- ۱۸- بر اساس فرآیند پرستاری (جمع‌آوری داده، تشخیص، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی)، مراقبت از کودک مبتلا به بیماری‌های شایع را طراحی و اجرا کند.
- ۱۹- مراقبت‌های پرستاری مبتنی بر بیمار (دارو درمانی، پانسمان و...) انجام دهد.
- ۲۰- در مراقبت از کودک ۵ موقعیت بهداشت دست انجام دهد.
- ۲۱- پروسیجرهای شایع در کودکان را مشاهده نموده و در انجام آن مشارکت نماید.
- ۲۲- علائم حیاتی کودکان را اندازه‌گیری نماید.
- ۲۳- مقادیر طبیعی علائم حیاتی کودکان را بداند.
- ۲۴- محاسبات دارویی کودکان را انجام دهد.
- ۲۵- سرم کودک را با میکروست تنظیم نماید.
- ۲۶- داروهای در شیر خواران و کودکان را به صورت خوراکی، قطره، شیاف، تزریق عضلانی، زیر جلدی، داخل جلدی و رکتال را به دقت و به طور صحیح انجام داده و محاسبات آن را انجام دهد.
- ۲۷- طرح مراقبت پرستاری برای کودک بیمار تدوین نماید.
- ۲۸- کنترل قند خون را به درستی انجام داده و ثبت نموده و بر اساس داده‌های بالینی در مورد اقدامات مورد نیاز تصمیم گیری نماید.
- ۲۹- گزارش کامل مورد همراه با طرح مراقبت پرستاری بر طبق فرآیند را ارائه نماید.
- ۳۰- اصول احیاء قلبی ریوی پایه در کودکان و اقدامات اولیه در آسپیراسیون جسم خارجی در کودکان را توضیح داده و بتواند بر روی مولاژ نشان دهد.

شیوه کارآموزی:

آموزش بر بالین، راند بالینی

ارائه کنفرانس‌های فردی و گروهی

ارائه تکالیف تعیین شده

مسئولیت‌های فراگیران:

شرکت در آزمون ورودی

حضور منظم در برنامه کارآموزی

گزارش پرستاری بیمار بر اساس فرایند پرستاری، ارائه نقشه مفهومی مرتبط با دارو، بیماری یا فرایند پرستاری هر کدام یک مورد

انجام وظایف محوله (ارائه مراقبت، ارتباط با بیمار و خانواده)

ارزشیابی پایان دوره

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره
۱	شرکت در آزمون ورودی در روز اول (بر اساس نظر استاد مربوطه به صورت شفاهی و یا کتبی)	۲
۲	حضور منظم و بدون تاخیر و غیبت در کارآموزی	۲
۳	انجام دقیق وظایف محوله روزانه مطابق با اهداف ذکر شده	۴
۴	ارائه تکالیف (گزارش پرستاری بر اساس فرایند پرستاری، نقشه مفهومی: هر کدام یک مورد) در طول دوره و در زمان مقرر	۶
۵	شرکت فعال در کارگاه احیا (بر اساس گایدلاین 2025 AHA)	۲
۶	ارزشیابی پایان دوره	۳
۷	تکمیل لاگ بوک	۱
	مجموع	۲۰

سیاستها و قوانین دوره:

- رعایت یونیفرم کامل بر اساس ضوابط دانشکده و عدم استفاده از آرایش و وسایل زینتی
- حضور و ترک به موقع محل کارآموزی (در صورت تاخیر ورود به بخش بعد از ساعت ۸ آن روز غیبت محسوب می‌شود).
- شرکت فعال در راندهای بخش و انجام امور محوله از طرف استاد
- نمره ارزشیابی از ۲۰ محاسبه خواهد شد.
- تعیین تکالیف با نظر استاد درس می‌باشد و کلیه تکالیف محوله در طول کارآموزی حداکثر در آخرین روز کارآموزی به استاد مربوطه تحویل شود.
- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی بیش از یک دهم ساعات کارآموزی باشد، درس مربوطه حذف و غیبت محسوب خواهد شد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی کمتر از یک دهم ساعات کارآموزی باشد، برای غیبت مجاز یک روز و غیبت غیر مجاز دو روز کارآموزی جبرانی در نظر گرفته شده و در صورت عدم جبران آن به ازای هر روز تا سقف دو نمره از نمره کل کسر خواهد شد.
- موارد مربوط به لاگ بوک را تا حداکثر پایان کارآموزی انجام دهد.

منابع اصلی:

- ۱- درسنامه کشوری پرستاری کودک بیمار تالیف گروه پرستاری کودکان دانشگاه‌های علوم پزشکی و آزاد کشور، انتشارات حیدری، سال ۱۴۰۰
- ۲- پرستاری کودکان وونگ (کودک بیمار) مترجم سونیا آرزومانیان، مهناز سنجرى، مهناز شوقى، ویراست یازدهم، چاپ پنجم، انتشارات جامعه نگر، تهران، ۱۴۰۲
- 3- Phelps SJ, Hagemann TM, Lee KR, Thompson AJ. Pediatric Injectable Drugs: The Teddy Bear Book. ashp; 2016 Jul 1.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

پایگاه‌های اینترنتی قابل استفاده برای درس

1. Wong's nursing care of infants and children. St Louis. Mosby. 2023.
2. Parnell Scholtz S, Martin Vicki A, Cornelius Frances H. Pediatric Nursing Test Success: An Unfolding Case Study Review. Springer, New York. 2015
3. Margor R DeSevo. Pediatric Nursing: Content Review PLUS Practice Questions. Philadelphia, 2015
4. Bowden VR, Greenberg CS. Pediatric nursing procedures. Lippincott Williams & Wilkins; 2012.
5. <https://publications.aap.org/pediatrics>
6. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
8. <https://www.uptodate.com/>
9. <https://www.medscape.com/>
10. <https://www.magiran.com/>
11. <https://www.sid.ir/>
12. www.iranmedex.com

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش‌های کودکان

اهداف رفتاری	تاریخ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ پیش‌آزمون دوره شامل مواردی مانند نقش پرستار کودکان در برقراری ارتباط سازنده با کودک و خانواده، نحوه ارتباط با کودکان بستری در بیمارستان در سنین مختلف، واکنش‌های کودکان حین بستری شدن در بیمارستان و نحوه مراقبت از کودک و خانواده طی بستری شدن در بیمارستان، نحوه کنترل علائم حیاتی و محدوده طبیعی آن در کودکان، و نحوه مراقبت از کودک با تغییر در علائم حیاتی ▪ مرور طرح درس دوره کارآموزی با تاکید بر اهداف اختصاصی کارورزی و نحوه ارزشیابی توسط استاد ▪ ارائه توضیحات به صورت بحث گروهی در مورد روش تهیه سرم با غلظت‌های مختلف در کودکان ▪ روش تنظیم قطرات سرم با میکروست ▪ ارائه توضیحات به صورت بحث گروهی در مورد نحوه آماده‌سازی، تزریق دارو و نکات مهم در زمان تزریق دارو در کودکان ▪ مرور نحوه گرفتن شرح حال از کودک و خانواده ▪ حضور بر بالین بیمار و اخذ شرح حال و مطالعه پرونده بیمار 	روز اول
<ul style="list-style-type: none"> ▪ حضور بر بالین بیمار و برقراری ارتباط مناسب با کودک و خانواده ▪ اخذ شرح حال و مطالعه پرونده بیمار ▪ کنترل علائم حیاتی کودک ▪ آشنایی با داروها، نحوه دارودهی و مراقبت‌های دارویی ▪ ارائه مراقبت‌های پرستاری از کودک ▪ ارائه شرح حال اخذ شده در گروه 	روز دوم

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ حضور بر بالین بیمار و برقراری ارتباط مناسب با کودک و خانواده ▪ اخذ شرح حال و مطالعه پرونده بیمار ▪ کنترل و ثبت علائم حیاتی ▪ مشارکت در دارو و مایع درمانی کودک و ارائه مراقبت‌های مرتبط با دارو و مایع درمانی ▪ مراقبت از کودک بر اساس فرایند پرستاری ▪ آموزش به کودک و خانواده در خصوص مراقبت‌ها ▪ ارائه شرح حال کودک در کنفرانس گروهی 	<p>روز سوم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ حضور بر بالین بیمار و برقراری ارتباط مناسب با کودک و خانواده ▪ کنترل و ثبت علائم حیاتی ▪ اخذ شرح حال و مطالعه پرونده و ارزیابی مشکلات کودک و خانواده (درد، دیسترس، اضطراب و.....) ▪ مراقبت از کودک بر اساس فرایند پرستاری و تهیه طرح مراقبتی مرتبط با کودک ▪ آموزش به کودک و خانواده در خصوص مراقبت‌ها ▪ مشارکت در دارو و مایع درمانی کودک و ارائه مراقبت‌های مرتبط با دارو و سرم ▪ آشنایی با تجهیزات مورد استفاده در مراقبت از کودک (پمپ انفوزیون، نبولایزر و.....) ▪ ارائه کنفرانس فردی، مشارکت فعال و ارائه تجارب مرتبط در روزهای قبل 	<p>روز چهارم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ تهیه و اجرای طرح مراقبتی ▪ کلیه اقدامات جهت نیل به اهداف رفتاری قبل 	<p>روز پنجم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کلیه اقدامات جهت نیل به اهداف رفتاری قبل ▪ ترسیم نقشه مفهومی مرتبط با موضوعات مرتبط با بخش در مورد بیماری، فرآیند پرستاری و داروها و پاسخ به این سوال " چه چیزی از مراقبت این کودک یاد گرفتیم که در آینده برایم مهم خواهد بود؟" 	<p>روز ششم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کلیه اقدامات جهت نیل به اهداف رفتاری قبل ▪ ترسیم نقشه مفهومی مرتبط با موضوعات مرتبط با بخش در مورد بیماری، فرآیند پرستاری و داروها و پاسخ به این سوال " چه چیزی از مراقبت این کودک یاد گرفتیم که در آینده برایم مهم خواهد بود؟" 	<p>روز هفتم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ کلیه اقدامات جهت نیل به اهداف رفتاری قبل ▪ ترسیم نقشه مفهومی مرتبط با موضوعات مرتبط با بخش در مورد بیماری، فرآیند پرستاری و داروها و پاسخ به این سوال " چه چیزی از مراقبت این کودک یاد گرفتیم که در آینده برایم مهم خواهد بود؟" 	<p>روز هشتم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ارائه مراقبت ▪ آزمون پایان دوره ▪ ارائه تکالیف ▪ ارائه بازخورد و پیشنهاد در مورد کارآموزی 	<p>روز نهم</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ (بر اساس برنامه ریزی پراتیک در روز اول یا آخر) ▪ احیای پایه ▪ اسپیراسیون جسم خارجی بر اساس AHA 2025 شیرخوار و کودک ▪ تمرین فردی و گروهی 	<p>روز دهم</p>

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی

سطح فعالیت				شرح فعالیت	
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	ردیف
■				برقراری ارتباط با کودک	۱
	■			آموزش به کودک و خانواده (مراقب)	۲
■				علائم حیاتی	۳
	■			تهیه سرم، تبدیل میزان و محاسبه قطرات	۴
	■			کار با میکروست یا پمپ انفوزیون	۵
	■			محاسبه و تزریق دارو	۶
■				راند بالینی (بیماری، داروهای رایج)	۷
	■			گزارش پرستاری	۸